

GOVORNO-JEZIKOVNE MOTNJE

Pripravila: Martina Škoflek, mag. prof. logop. in surdoped.

Obstajajo velike razlike v govornem razvoju med posameznimi otroki. Na razvoj vplivajo različni dejavniki: razvitost čutil, razvitost ČŽS, razvitost in gibljivost govornega aparata, psihične funkcije ter ljubeče in spodbudno okolje.

GOVORNO-JEZIKOVNI RAZVOJ

- ➔ Od rojstva do prvega leta: otrok se uči komunikacije. Prva beseda se pojavi med 10. in 15. mesecem.
- ➔ Od prvega do drugega leta: otrok ponavadi razume več, kot pa lahko pove. Potrebno je preverjati otrokovo razumevanje našega govora oziroma jezika.
- ➔ Od drugega do tretjega leta: otrok vsak dan razume in tudi pove več besed. Potrebno je preverjati razumevanje.
- ➔ Od tretjega do četrtega leta: otrok naj bi pravilno izgovarjal vse glasove, lahko pa se še pojavijo težave pri izgovorjavi sičnikov, šumnikov, R in L. Smiselno je preveriti gibljivost jezika ter po potrebi izvajati vaje za razgibavanje in motoriko jezika.
- ➔ Od četrtega do petega leta: otrok ustrezno izgovarja vse glasove, lahko pa se še pojavijo težave pri izgovorjavi šumnikov in glasu R.
- ➔ Od petega do šestega leta: otrok ustrezno izgovarja vse glasove. Govor je razumljiv in besedni zaklad je bogat.

GOVORNO-JEZIKOVNE MOTNJE

Govore motnje delimo na artikulacijske motnje (popačena izgovorjava glasov, izpuščanje glasov, zamenjevanje glasov z drugimi), motnje ritma in tempa govora ter motnje glasu (pri otrocih najpogosteje hripavost). Otroci z jezikovnimi motnjami ponavadi kasneje spregovorijo. Imajo skromen besedni zaklad in težave z razumevanjem jezika, zato tudi težko sledijo dialogu.

Govorno-jezikovne motnje se pojavljajo na kontinuumu od lažjih, zmernih, težjih in vse do težkih GJM.

VAJE ZA SPODBUJANJE GOVORNO-JEZIKOVNEGA RAZVOJA OTROK

To so različne vaje, ki jih lahko starši vsakodnevno izvajajo z otroki doma in ne zahtevajo posebnega znanja ali pripomočkov: vaje za urjenje motorike jezika, ustnic, vaje pihanja, dihalne vaje, vaje za mehko nebo, fonološke vaje in vaje za urjenje poslušanja.

LITERATURA

Levc, S. (2014). *Liba, laca, lak. Kako pomagamo otroku do boljšega govora*. Ljubljana: Samozaložba.

Grilc, N. (2014). *Govorno-jezikovne motnje. Priročnik z vajami*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.